

Kolozsvár

Kolozsvár (*Cluj-Napoca,
Klausenburg*)

A [Szent Mihály-templom](#) és
a [Mátyás király emlékmű](#)

Kolozsvár címere

Közigazgatás

Ország	 Románia
<u>Történelmi régió</u>	Erdély
Fejlesztési régió	Északnyugat-romániai fejlesztési régió
<u>Megye</u>	Kolozs
Rang	megyeszékhely
Községközpont	Kolozsvár
Beosztott falvak	Kolozsvár
Polgármester	Emil Boc (PD-L)
<u>Irányítószám</u>	400001–400930
<u>Körzethívószám</u>	+40 x64 ^[1]
<u>SIRUTA-kód</u>	54975

Népesség	
Népesség	324 576 fő (2011. okt. 31.) ^[2]
Magyar lakosság	49 283 (2011)
Földrajzi adatok	
<u>Tszf. magasság</u>	346 m
Terület	179,5 km ²
<u>Időzóna</u>	EET, <u>UTC+2</u>
Elhelyezkedése	
	
Kolozsvár	
Pozíció Románia térképén	
<u>é. sz. 46° 46′ 48″, k. h. 23° 33′ 34″</u> <u>Koordináták: é. sz. 46° 46′ 48″, k. h. 23° 33′ 34″</u> <u>térkép ▼</u>	

Kolozsvár (**románul** 1974-ig *Cluj*, ma *Cluj-Napoca*, **németül**: *Klausenburg*, néha *Clausenburg*, **latinul**: *Claudiopolis*, **szászul** *Kleusenburch*, **jiddisül**: קלויזנבורג, *Klojznburch*) **Erdély** történelmi központja és legjelentősebb városa. A 2011-es népszámlálási adatok szerint **Bukarest** után **Románia** második legnépesebb városa. Az egykori **Kolozs vármegye**, ma **Kolozs megye** székhelye. Az **Európai Unió 96. legnépesebb városa**. Két színházával, két operájával, tizenegy felsőfokú oktatási intézményével és számos középiskolájával az ország fontos kulturális központja.

Egyike volt annak a hét erődített városnak, amelyekről Erdély német nevét (*Siebenbürgen*) kapta. Híres ezen kívül **Mátyás király** és **Bocskai István** fejedelem szülővárosaként, illetve az **unitárius vallás** bölcsőjeként. Számos műemléke közül a legnevezetesebbek a **Szent Mihály-templom**,

előtte [Fadrusz János Mátyás szobrával](#), a [Farkas utcai református templom](#), illetve a [Bánffy-palota](#).

Fekvése

A 179,5 km² területű város [Kolozs megye](#) székhelye. [Nagyváradtól](#) 152 km-re délkeletre, a történelmi [Erdély](#) szívében, az [Erdélyi-középhegység](#) és az [Erdélyi-medence](#) közötti területen helyezkedik el. A [Kis-Szamos](#) és a Nádas-patak völgyében található, de egyes városnegyedei átnyúlnak a szomszédos patakok (Kajántó-patak, Borhánacs-patak) völgyébe is. Három oldalról dombok veszik körül, amelyeknek magassága 500 és 825 méter között van. Délkelet irányában a 825 méter magas Feleki-domb északi lejtőjére kapaszkodik, tőle keletre a Szamos-fennsík húzódik. Észak felé a legmagasabb dombok a Lomb-tető (684 méter) és a Csiga-domb (617 m). Nyugat felé a Hója-domb (506 m) és a Gorbó-domb (570 m) helyezkedik el. Egykor a városon kívül volt a Kálvária-domb és a [Fellegvár](#) is, de ezek ma már a város belterületének számítanak.

Éghajlata

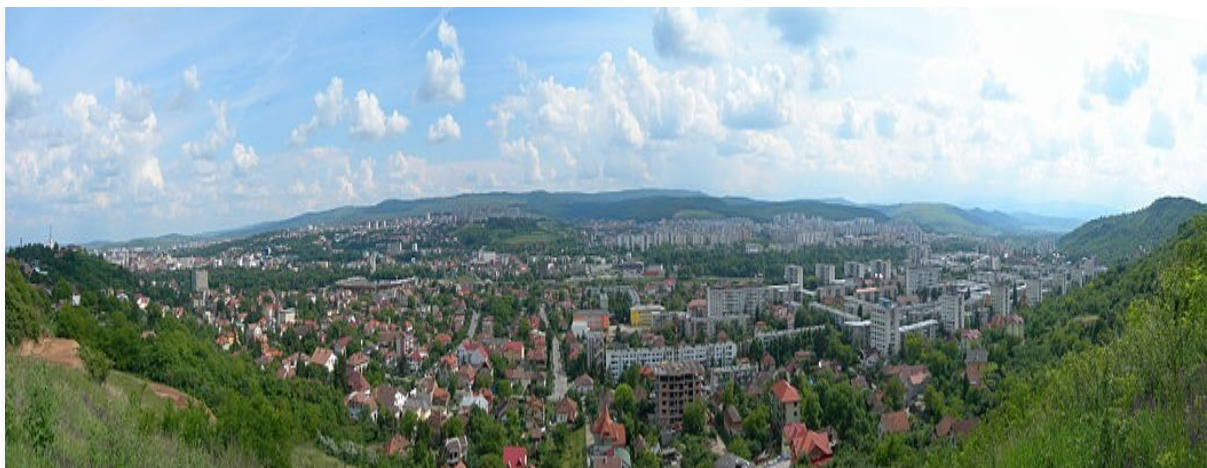
A város mérsékelt [kontinentális éghajlatát](#) az Erdélyi-középhegység közelsége befolyásolja. Az éves középhőmérséklet 8,2 °C, az éves átlagos csapadékmennyiség 550–600 mm körüli, az éves napsütéses órák száma 2015 körüli.

Kolozsvár éghajlati jellemzői													
Hónap	Ja n.	Fe b.	M ár.	Á pr :	M áj.	Jú n.	J úl :	A ug :	Sz ep.	O kt :	No v.	De c.	Év
Rekord max. hő mérséklet (°C)	14, 0	19, 3	26, 6	30 ,2	32 ,5	36 ,0	37 ,0	38 ,0	33, 7	32 ,6	26, 0	18, 7	38, 0
Átlagos max. hő mérséklet (°C)	0,3	3,2	10, 0	15 ,0	20 ,3	22 ,6	24 ,5	24 ,3	20, 7	14 ,6	6,3	1,8	13, 6
Átlagos min. hő mérséklet (°C)	-6, 5	-4, 7	-0, 6	4, 0	8, 6	11 ,3	12 ,7	12 ,2	8,9	3, 8	-0, 7	-4, 2	3,7
Rekord min. hő mérséklet (°C)	-3 4,2	-3 2,5	-2 2,0	-8 ,4	-3 ,5	0, 4	5, 2	3, 5	-3 ,0	-8 ,8	-2 2,0	-2 8,0	-3 4,2
Átl. csapadékme nyiség (mm)	24	20	22	48	69	95	81	60	36	31	30	32	54 8
Havi napsütéses órák száma	71	99	16 5	17 5	23 1	23 8	27 4	26 2	20 5	16 6	75	55	20 16
Forrás: NOAA, Romániai Statisztikai Int.													

Nevének eredete

A név latin melléknévként (*Clusiensis*) (a. m. körülzárta?) már [1177](#)-ben felbukkant írásos formában. Főnévként az első említése [1213](#)-ból maradt fent: *de castro Clus*. A magyar *Kulusuar* első ismert előfordulása [1257](#)-es. A *Kolos* előtag az eredeti *Clus*-ból fejlődött ki. Nemcsak Kolozsvár nevében jelenik meg, hanem előfordul [Vas](#) és [Zala megyében](#) is. Egy mára már túlhaladott álláspont szerint a *Clus* a latin *clausa* szóból alakult, tehát a város neve „dombokkal körülvett zárt terület” lenne. Ezt a nézetet a hangtani átalakulások szabályszerűségei nem támasztják alá. Másik vélemény szerint a felnémet *klus* (= hegyszoros, hegyi patak vizét felduzzasztó zsilip, gát) szóból átvett [szláv](#) *kluzs*-ból való, melynek ugyanaz a jelentése. A nyelvészet mai álláspontja szerint a helynév személynévből származik, abban azonban nincs egyetértés, hogy az eredet a német *Nikolaus*, a szláv *Miklus* vagy az Árpád-kori magyar *Miklus* lenne.^[3]

A *Napoca* vitatott feltételezések szerint [dák](#) nemzetségnév lehetett. [1974](#)-ben, az egykori *Napoca* római municípiumi rangra emelésének 1850. évfordulója tiszteletére illesztették nevéhez a *Napoca* utótagot.

Kolozsvári panoráma

Története

A város területén a legrégebb leletek a középső [paleolitikumból](#) származnak. Az ásatások tanúsága szerint folyamatosan lakott volt a [neolitikum](#), [bronzkor](#), [vaskor](#) idején is. Az ókorban a római birodalom része volt a város helyén álló *Napoca*, melyet [Traianus](#) császár alapított, majd [124](#)-ben [Hadrianus](#) császár municípium rangra emelte. A [3. században](#) Észak-[Dacia](#) székhelyévé vált, [Marcus Aureliustól](#) colonia rangot kapott, de [271](#)-ben a [rómaiak](#) kiűrtették.^[4]

Hét és fél évszázaddal később [Szent István](#) a kolozsi várispánság székhelyévé tette. Maga a város a [11. század](#) első felében alakult ki. [Vára](#) a mai belváros

északnyugati részén volt, egyik tornya máig megmaradt. Ez idő tájt alapította [Szent László](#) király a [kolozsmonostori](#) apátságot is.^[5]

A Szabók bástyája a megmaradt várfallal

[1241](#)-ben a [tatárok](#) ezt a várost is feldúlták, így a lakosságot pótolva [1272](#)-ben [V. István szászokat](#) telepített ide. [Zsigmond](#) király elrendelte a település megerősítését, majd [1405](#)-ben [szabad királyi várossá](#) tette. A megerősítések ellenére [1437](#)-ben [Budai Nagy Antal](#) parasztserege elfoglalta Kolozsvárt, de [december 10–14-én](#) a szintén itt zajlott döntő ütközetben levertek a felkelést, s visszafoglalták a várost.^[6]

A [15. században](#) a város lakossága felerészben magyar, felerészben szász volt. Ezt tanúsítja [Szilágyi Mihály 1458](#)-ból fennmaradt rendelete, amely szerint a város vezetőségét, a [százférfiak](#) tanácsát (*centumvirátus*) ötven magyar és ötven szász alkotta, a bírót pedig a két nemzet évenként felváltva adta. Ebben az időben a városlakók nagy része kézműves volt, akik céhekbe szerveződtek. Kialakult egy számban nem nagy, de erős kereskedőréteg is, amely különböző kiváltságokat harcolt ki magának.^[7]

Az [1468](#)-ban a [Hunyadi Mátyás](#) elleni felkelés vezetőit a főtéren végezték ki, [január 19-én](#). Városfala [1470](#)-ben készült el. [1514](#)-ben a [Lőrinc pap](#) vezette parasztsereg itt szenvedett vereséget a nemesi hadaktól, Lőrinc papot pedig a főtéren égették meg.^[8]

Az önálló [Erdélyi Fejedelemség](#) kora egyben Kolozsvár fellendülését is jelentette - ebből az időszakból származik a *Kincses Kolozsvár* megnevezés. Noha a székváros [Gyulafehérvár](#) volt, Kolozsvár több országos jelentőségű esemény színhelye lett: [1551](#)-ben itt adta át a koronát [Izabella királyné](#) – legalábbis [Bethlen Farkas](#) későbbi regényes leírása szerint^[9] – [Castaldo tábornoknak](#) (Castaldo egykorú jelentése szerint az eseményre [Tordán](#) került sor.^[10]) Itt született [1557](#)-ben [Bocskai István](#), aki később Erdély és Magyarország

fejedelmé lett. Bocskai szülőháza csak néhány lépésre található Hunyadi Mátyás szülőházától. [1575](#)-ben a főtéren végeztette ki [Báthory István](#) az elfogott trónkövetelőket. Itt választották fejedelemmé [Bethlen Gábort](#) és [I. Rákóczi Györgyöt](#). [1585](#)-ben itt alapította Báthory István [Erdély](#) első egyetemét, amelyet a jezsuiták vezettek. Itt fejeztette le [Báthory Zsigmond](#) fejedelem [1594. augusztus 31-én](#) a lázadó nemeseket. A fejedelemség fennállása alatt összesen 37 országgyűlést tartottak Kolozsvárott.^[11]

Kolozsvár 1617-ben

[Székely Mózes](#) fejedelem csapatai élén [1603. június 9-én](#) vonult be Kolozsvárra, amint a [Hans Zeidenstorffer](#) és [Adam Volner](#) vezette német zsoldosok elhagyták a várost. A kolozsvári magyarok nagy üdvözléssel köszöntötték a fejedelmet és a függetlenségpárti magyarok seregeit, de örömeikben elkergették a jezsuitákat, és ezzel megszűnt a [Báthory István](#) által alapított első magyar egyetem. Székely Mózes fejedelem a kolozsvári és a szamosfalvi táborban tartózkodva igyekezett az Erdélyi Fejedelemség katasztrofális pénzügyi helyzetén segíteni. Ebben az időben, valamikor [1603. június közepe](#) táján erős pénzt veretett a kolozsvári pénzverdében, amit Erdély legszebb pénzei között tartanak számon.

A várfal maradványa

Az [1623. június 18-án](#) Kolozsvárott kelt oklevelével [Bethlen Gábor](#) engedélyezte a zsidók letelepedését, szabad kereskedését és vallásgyakorlását Erdélyben, és a szokásos zsidójel viselésétől is mentesítette őket.^[12]

[Bethlen Gábor](#) építtette újjá a nevét viselő délkeleti sarokbástyát és a [Szent Mihály-templomot](#). [I. Rákóczi György](#) javíttatta ki a várfalakat és a bástyákat. [1661. szeptember 15. és 17. között](#) [Kemény János](#), [1662-ben](#) [I. Apafi](#)

Mihály ostromolta. 1687. október 18-án ellenállás nélkül adta meg magát a császáriaknak. Csak 1790-ben lett ismét Erdély fővárosa.

1792 decemberében a Belső Szén (Jókai, ma Napoca) utcai Rhédeypalota tánctermeben tartotta első előadását az Erdélyi Magyar Nemes Színjátszó Társaság. 1803. július 13-án öt főúr a Farkas utcában kettős telket vásárolt a Református Kollégiumtól állandó színház építésére, a telket átadták a „theatralis comissió”-nak. 1821. március 12-én nyitották meg a gyűjtésből épülő Farkas (ma Kogălniceanu) utcai kőszínházat, a legelső magyar színházépületet. 1822. december 26-án itt mutatták be az első fennmaradt zenéjű és szövegű magyar operát, Ruzitska József művét, a Béla futását.^[13]

A Híd kapu 1860-ban

1827. december 31-én este a város piacterén és főbb utcáin 247 lámpással elkezdődött a közvilágítás. 1869-től a petróleumlámpákat gázvilágítás váltotta fel. Miután 1906-ban egy belga cég erőművet épített a Hideg-Szamoson, 1907-ben már 218 utcában 1416 villanyégő volt. 1893-ban modern telefonhálózat létesült. 1879 és 1908 között a város kétmillió koronát fordított infrastrukturális beruházásokra. 1900-ban Kolozsvár 12 900 lakására 589 fürdőszoba jutott, ezzel országosan a második helyen állt Budapest mögött.^[14]

1848. május 29-én itt mondták ki az uniót Magyarország és Erdély között. A kiegyezést követően Kolozsvár elvesztette fővárosi szerepét, ipara elmaradt Temesvár, Nagyvárad és Arad mögött, de továbbra is a tudományos és kulturális központja volt. 1894. május 17. és 25. között itt folyt a memorandumper a Román Nemzeti Párt vezetői ellen, akiket több évi börtönnel sújtottak, pártjukat pedig június 18-án betiltották.^[15]

A főter 1888-ban

A kiegyezést követően a város ismét a gazdasági fellendülés korszakát élte. Sorra alakultak az ipari cégek, így többek között a papírgyár, a téglagyár, a

vasgyár, a villamosművek, a szeszgyár, a bőrgyár és a gyufagyár. A [20. század](#) elején már 17 hitelintézet állt a vállalkozók rendelkezésére.^[16]

[1910](#)-ben 60 808 lakosából 50 704 magyar, 7562 román, 1676 német, 371 cigány és 107 szlovák volt. [1918](#)-ban elfoglalták a románok, [1940.](#) augusztus 30-ától kezdve viszont a [második bécsi döntés](#) értelmében [Észak-Erdély](#) részeként ismét Magyarországhoz került és [szeptember 11-én](#) a magyar csapatok bevonultak Kolozsvárra.

A [Mátyás-szobor](#) avatása 1902-ben

[1944.](#) március 27-én a német csapatok bevonultak Kolozsvárra.^[12] [1944.](#) május 3-án elkezdődött a városban a zsidók (több mint 16 000 személy) gettóba gyűjtése. 18-án [Márton Áron](#) római katolikus püspök a főtéri templomban mondott szentbeszédében megdöbbenését fejezte ki a zsidóellenes intézkedések miatt, 22-én pedig levélben szólította fel a miniszterelnököt, a belügyminisztert, a főispáni hivatalt és a rendőrkapitányságot, hogy akadályozzák meg a zsidók elhurcolását. [1944.](#) május 25-étől kezdve mégis hat vonatszerelvényt szállítottak német haláltáborba a kolozsvári gettóba gyűjtött zsidókat.^[17]

[1944.](#) június 2-án a vasútállomást és környékét [bomباتámadás](#) érte. Az esemény következtében több százan haltak meg, többek között egy vöröskeresztes jelzésű sebesültszállító vonat is telitalálatot kapott. Október 10-én a magyar csapatok feladták Kolozsvárt, s másnap a [Malinovszkij marsall](#) vezette szovjet-ukrán csapatok bevonultak oda. [1944.](#) október 12-étől [1945.](#) március 13-áig Kolozsvár – Észak-Erdéllyel együtt – szovjet fennhatóság alatt autonóm helyzetbe került, a román közigazgatás március közepén vette át. A második világháború utáni kommunista rendszer várospolitikáját az erőteljes iparosítás jellemezte. Ebben az időszakban létesült a *Carbochim* köszörukőgyár, a *Tehnofrig* hűtőgépgyár, illetve a *Nehézgépgyár*. Ezzel párhuzamosan, a bővülő lakosság számára új lakótelepek épültek a város peremén: Monostor, [Donát](#), [Györgyfalvi](#), [Mărăști](#), [Hajnal](#). Mivel a [második világháború](#) után is egy rövid ideig a lakosság legnagyobb részét [magyarok](#) tették ki, rengeteg román családot telepítettek be Kolozsvárra, legtöbbit [Moldova](#) területéről, de más vidékekről is (így például az [Erdélyi-érchegység](#)ből), így teljesen megváltoztatva a város nemzetiségi arculatát.^[18]

Címere

Kolozsvár korábbi címere, amit 1377-ben hagyott jóvá [Nagy Lajos király](#)

Kolozsvár címere középkori eredetű, mintájául a város pecsétje szolgált. Az első fennmaradt dokumentum, amelyben szerepelt, a szűcsök [céhének](#) 1369-es oklevele volt. Használata az évszázadok során állandósult, még a két világháború között is ezt használták. 1948-ban Romániában általános jelleggel betiltották a megyék és a városok címerének használatát, de az 1968-as közigazgatási átalakítást követően ismét bevezették a címereket; az ekkor tervezett „szocialista” címeren szintén megjelent a háromtornyos, városfalas-kapus motívum. 1999-től kezdve a város akkori polgármestere, [Gheorghe Funar](#) egy teljesen új címert kezdett használni, amelyet utódja, [Emil Boc](#) is megtartott, a szakértők és a lakosság véleménye ellenére is. 2010-ben aláírásgyűjtés indult a régi címer visszaállítása érdekében.^[19]

Lakosság

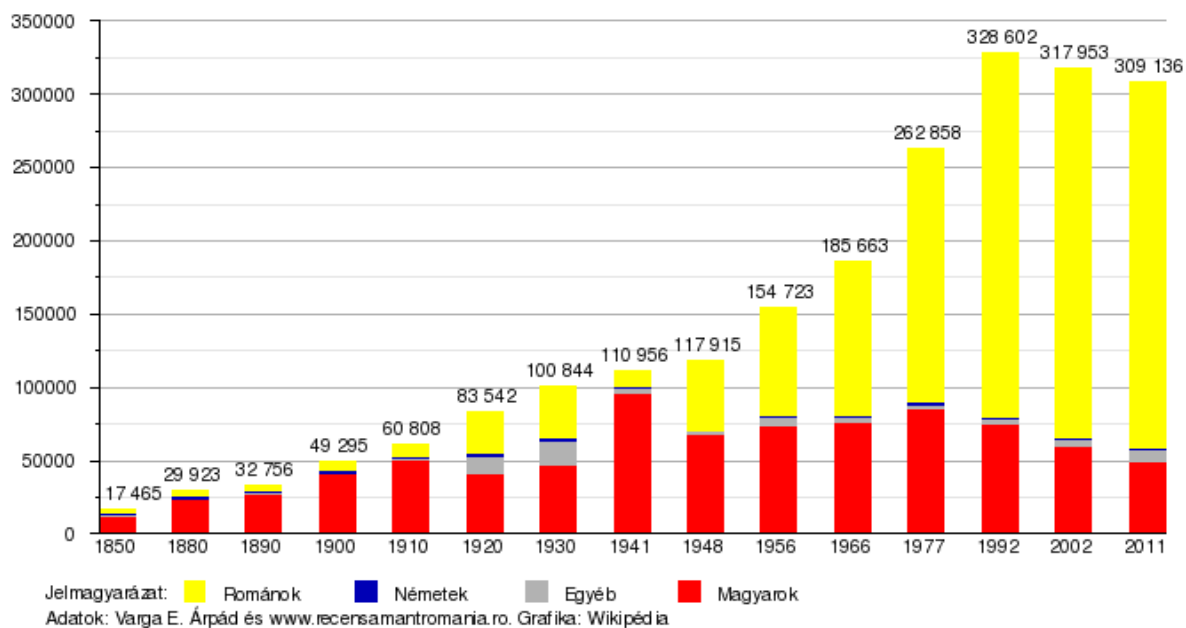
A [2002](#)-es népszámlálási adatok szerint Kolozsvár lakossága 317 953 fő volt.^[20] Ezzel Románia 3. legnagyobb városa volt, csupán [Bukarest](#) (1 926 334 fő)^[21] illetve [Jászvásár](#) (320 888)^[22] előzte meg. A 2011-ben tartott népszámláláskor 309 136 főnyire csökkent lakosságával is az ország második legnépesebb városává lépett elő.^[23]

Marosvásárhely után Kolozsvárott él a legnagyobb létszámú magyar közösség Romániában: 60 287 fő (2002-ben, ami 19%-os, 14 000 fős csökkenést jelent 1992-hez képest). Ez a 60 000-es közösség képezi a város 18,96%-át.^[20]

[2011](#)-ben már csak 49 425 magyar anyanyelvűt számláltak össze, ami a lakosság 15,2 %-a. A tényhez tartozik viszont, hogy a városban élők 7 %-a, 22 884 ember nem nyilatkozott etnikai hovatartozásáról. A magyarok valós aránya 16% körül lehetett e népszámlálás idején.^[24]

A lakosság növekedése és ezen belül a magyarok arányának váltakozása:^{[25][26]}

Kolozsvár lakosságának nemzetiségi összetétele (1850–2011)

A [Szent Mihály-templom](#) tornya

Év	Népesség	Román lakosság száma	Magyar lakosság száma és aránya
1850	19 612	4116	12 317 (63%)
1880	32 831	5618	23 676 (72%)
1890	37 184	5637	29 396 (79%)

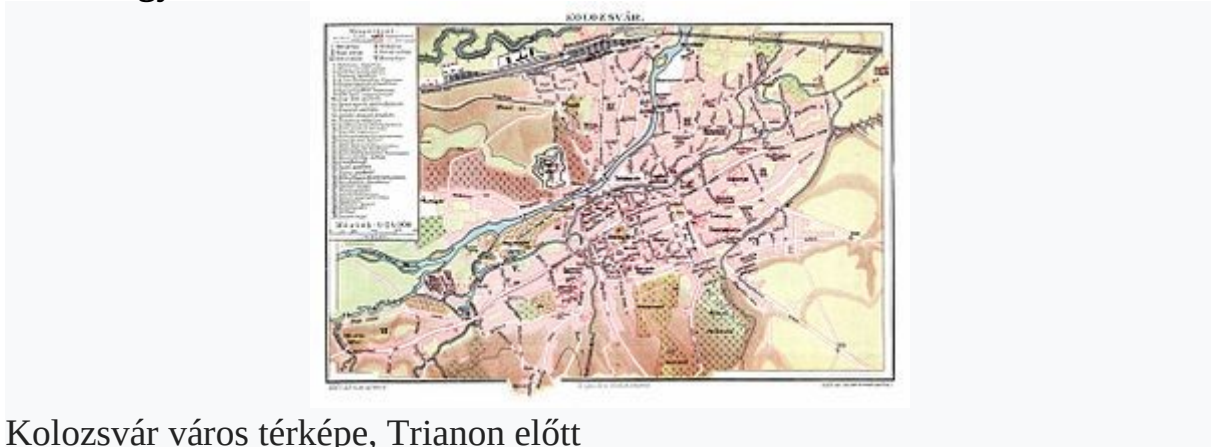
1910	62 733	8886	51 192 (82%)
1920	85 509	29 644	42 168 (49%)
1930	103 840	34 029	48 271 (46%)
1941	110 956	10 029	97 698 (88%)
1948	117 915	47 321	67 977 (58%)
1956	154 723	74 623	77 839 (50%)
1966	185 663	105 185	78 520 (42%)
1977	262 858	173 003	86 215 (33%)
1992	328 602	248 572	74 871 (23%)
2002	317 593	252 433	60 987 (19%)
2011	324 576	249 002	49 425 (15%)

Kolozsvár városnegyedek

A város több városnegyedből áll, a történelem folyamán kerületei is voltak a városnak, ami a magyar közigazgatás örökségének tudható be.

Városnegyedek

Kolozsvár város térképe, Trianon előtt

A várost alkotó 13 hagyományos és 5 frissen alapított negyed az egykori történelmi városrészek összevonásából vagy kiépítése során alakult ki. A mai városközpontot, azaz [Belvárost](#), a történelmi Belváros (a középkori falak közötti városrész, melynek része az *Óvár* is) illetve a [Kis-Szamos](#) és Állomás-tér közötti a [Fellegvár](#) tövében fekvő [Hídelve](#) alkotják.

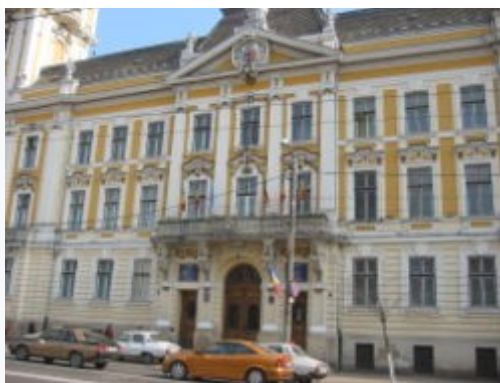
A város legnagyobb negyede a [Monostori lakótelep](#), amely az egykori [Kolozsmonostor](#) beépítésével és lakosságának felduzzasztásával alakult ki az [1970-es](#) és [1980-as években](#). A város ellentétes, keleti oldalán alakult ki a város másik nagy tömbháznegyede, a [Mărăști-lakótelep](#) a történelmi [Hóstát](#) területén. Ettől délre található a [Tóköz](#) és [Györgyfalvi negyedek](#), melyek szintén tömbháznegyedek. Nagyrészt tömbházakból áll a [Házsongárdi temető](#) felett kiépült [Hajnalnegyed](#), valamint a [Hója-erdő](#) aljában levő [Donátnegyed](#) is. A város északi oldalán fekvő [Kerekdomb](#) és [Írisz](#) negyedek valamint a [Bulgária-telep](#) elsősorban ipari jellegű telepek. A város keleti végén található [Szamosfalvának](#) még napjainkban is falusias jellege van, hiszen csak az 1970-es években csatolták a városhoz.

A városnak két patinásabb, szinte kizárólag magánházakból álló negyede van: a [Fellegvár](#) (a város központi részén) illetve az [Andrei Mureșanu/József Attila](#) negyed, a Belvárostól délre.

A 2000. utáni gazdasági fellendülést követően a városban robbanásszerűen megnőtt az új lakóházak építése, ami indokolttá tette 5 új negyed elkülönítését. Ebből négy ([Szopori negyed](#), [Borhánacs negyed](#), [Jó Napot/Békás negyed](#), [Európaneget](#)) a város déli részén lévő régi mezőgazdasági jellegű határrészek alakult ki, míg az ötödik ([Bükki-erdő](#)) a [Monostori lakóteleptől](#) dél-délnyugatra fekvő Bükki-erdő területén alakult ki, elsősorban a területen épített hétvégi házak számbeli növekedése miatt. A városnegyedeket és városrészeket övező határrészek megnevezéseit napjainkban is használják a város mezőgazdasági területeinek megkülönböztetése céljából.

Városnegyed	Román nyelvű megnevezése	Hozzá tartozó történelmi városrészek	Hozzá tartozó történelmi határrészek nevei
<i>Hagyományos városnegyedek</i>			
Belváros	Centru	Belváros , Óvár , Hídelve	–
Monostori lakótelep	Mănăștur	Kolozsmonostor , Monostori kertek	Gálcsere, Kopár-hegy, Kép alatt
Donátnegyed	Grigorescu	Donátnegyed	Hajtás-völgy, Hója-erdő , Törökvágás
Fellegvár	Gruia	Fellegvár , Kővári-telep	–
Kerekdomb	Dâmbul Rotund	Kerekdomb , Kardosfalva	Aszú-patak, Túzokmál, Lomb, Brétfű
Irisz	Iris	Irisz-telep	Nádastéri szőlők, Kajántói-völgy, Szentgyörgy-hegy alatt, Szentgyörgy-hegy
Bulgáriatelep	Bulgaria	Bulgáriatelep	Kölesföld
Szamosfalva	Someșeni	Szamosfalva	Eperjes tere
Tóköz	Între Lacuri	Tóköz	–
Mărăști-lakótelep	Mărăști	Kétvízköz	–
Györgyfalvi negyed	Gheorgheni	Györgyfalvi negyed	Kövespad, Palocsai kert, Békás Békáson

			innen
Andrei Mureșanu/József Attila negyed	Andrei Mureșanu	Andrei Mureșanu/József Attila negyed	Békáson innen
Hajnalnegyed	Zorilor	Hajnalnegyed, Házsongárd	Házsongárd felett, Csorgónál, Királydomb
2005-ben létrehozott városnegyedek			
Szopori negyed	Sopor	–	A Kövespad és Palocsai kert területén alakult ki
Borhánics negyed	Borhanci	–	A Palocsay kert területén alakult ki
Bunezoá/Békás negyed	Bună Ziuă/Becaș	–	A Békáson innen határban alakult ki
Bükk-erdő	Făget	–	A Bükk-erdő hétvégi házainak számbeli növekedése tette indokolttá megalapítását
Európanegyed	Europa	–	A Csorgónál határrészen alakult ki

A jelenlegi városháza, előzőleg vármegyeháza, [Alpár Ignác](#) tervei alapján épült

A [2012-es önkormányzati választásokon](#) [Emil Boc](#) (PD-L) lett a polgármester és a [Demokrata Liberális Párt](#) a [Romániai Magyar Demokrata Szövetséggel](#) koalícióban vezeti a várost. A képviselő-testület összetétele:^[27]

	Párt	Tanácsosok száma	Összetétel
	Szociálliberális Unió (USL)	12	12 red blocks
	Demokrata Liberális Párt (PD-L)	10	10 orange blocks
	Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ)	4	4 green blocks
	Dan Diaconescu Néppártja (PP-DD)	1	1 pink block

A két alpolgármester Horváth Anna és Gheorghe Şurubaru.

A [2016-os önkormányzati választásokon](#) [Emil Boc](#) újabb négy évre kapott bizalmat a szavazóktól. A második helyen, az eddigi RMDSZ eredményekhez képest kiemelkedő aránnyal, Horváth Anna végzett.

A tanácsosi lista a következő felépítésű a [2016-2020](#) időszakra: ^[28]

	Párt	Tanácsosok száma	Összetétel
	Nemzeti Liberális Párt (PNL)	17	17 yellow bars
	Szociáldemokrata Párt (PSD) + Liberálisok és Demokraták Szövetsége (ALDE)	5	5 orange bars
	Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ)	5	5 green bars

Gazdaság

Új bankszékházak a Malom utcában

A város gazdaságában a feldolgozóipar van túlsúlyban. [2000](#) végén a városban 23 843 magántulajdonban levő, 56 állami tulajdonú és 146 egyéb cég működött. A külföldi befektetések névértéke ugyanebben az időpontban 156 millió USD volt. A legfontosabb külföldi befektetők [Magyarországról](#), [Luxemburgból](#), [Olaszországból](#) és az [Amerikai Egyesült Államokból](#) jöttek.

A város gazdasági életében szintén jelentős részt képviselnek a pénzügyi és számítástechnikai szolgáltatások. [2005](#)-ben a számítástechnika területén két fontos tranzakció történt: a UPC felvásárolta az *Astral*^[29] céget, illetve az RTC a Sistec céget.

Fontos cégek: *Ardaf* (biztosítás),
^[30] *Brinel* (számítástechnika), *Farmec* (kozmetikumok),^[31] *Jolidon* (fehérmű),
^[32] *Napolact* (tejipar)^[33] és *Ursus* (sör).^[34] "Transilvania Bank" (bank),^[35]

A *Capital* című gazdasági lap 2006 elején végzett felmérése szerint Kolozsvár a legdrágább város Romániában. A felmérésben Bukarest nem volt benne, de a Hotnews.ro internetes portál szerint ugyanazzal a számítási módszerrel a főváros csak a második lenne.^[36] A drágasághoz hozzájárul a diákok nagy száma is: Kolozsvárott található az ország legnagyobb egyeteme. A leggazdagabb 300 román listáján 19 kolozsvári üzletember található.^[37] Szintén a *Capital* készítette 2007 őszén azt az összehasonlítást, amelyben Románia 150 000 lakos feletti városait rangsorolták a gazdasági növekedés dinamikája szempontjából a 2006. október - 2007. szeptember időszakban. Figyelembe vették a beruházásokat, a városi költségvetés egy főre vetített összegének alakulását (ez Kolozsvárott 60%-kal nőtt az előző évhez képest), az indított nagyméretű projektek számát. Az összehasonlításban Kolozsvár a második helyen végzett Bukarest mögött.^[38]

Munkanélküliség

Az utóbbi években a kolozsvári hivatalos munkanélküliségi ráta a következőképpen alakult:^[39]

Év	Munkanélküliek száma	Munkanélküliségi ráta
2004. május	7141	3,5%
2005. május	3517	1,7%
2006. május	2130	1,0%
2007. május	kb. 2000	0,8%

2007-ben az új beruházásokhoz (Bechtel, Nokia, Siemens, Emerson, Trelleborg, Carrefour, Auchan) szükséges munkaerő-felvételi kampányok és az erőteljes kivándorlás után a munkanélküliségi ráta 0,2%-re csökkent.^[40] Ugyanakkor a 2008-ban kirobbant gazdasági világválság következtében a munkanélküliség ismét jelentősen megnövekedett. Az országos adatok szerint Romániában 2014. decemberben a munkanélküliség 6,4 százalékos volt.^[41]

Közlekedés

A központi vasúti pályaudvar épülete

Kolozsvárott keresztül halad az E60-as európai út ([Bécs–Nagyvárad–Kolozsvár–Bukarest](#)). Ugyanakkor hiányzik az összeköttetés az [európai](#) 4-es folyosóval ([Arad–Déva–Gyulafehérvár–Segesvár–Brassó–Bukarest–Konstanca](#)), illetve az ország északkeleti részén húzódó európai 9-es folyosóval. Az áthaladó közúti áruforgalom terjedelme és a megfelelő elkerülő körgyűrű hiánya megterhelik a város belső forgalmát és szennyezik a környezetet.

A [vasúti](#) közlekedés tekintetében a város közvetlen összeköttetéssel rendelkezik [Románia](#) összes nagyobb városával. A Kolozsvár–[Budapest](#) útvonalon már négy nemzetközi vonat közlekedik (*Corona*, *Bihar*, *Hargita* és *Ady Endre*). A központi pályaudvar mellett a városnak még két vasúti pályaudvara is van: a kolozsvári „kis” állomás és a *Cluj-Napoca Est*-nek vagyis Kelet-Kolozsvárnak nevezett [szamosfalvi](#) állomás.

A városnak [nemzetközi repülőtere](#) van, amely Kolozsvár keleti felén helyezkedik el, 6 kilométerre a központtól. A repülőtér forgalma évente kb. 800 000 utas, ennek kétharmada nemzetközi járatokon utazik.

A város utcahálózata 662 km hosszú, ebből 443 km van korszerűen felszerelve. A tömegközlekedés 342 kilométernyi útvonalon zajlik, autóbuszok, trolibuszok és villamosok segítségével.^[42]

[2004](#)-ben megkezdődtek egy új autópálya munkálatai a [Bukarest–Brassó–Kolozsvár–Nagyvárad](#) útvonalon. [2005](#)-ben az [erdélyi](#) autópálya építését finanszírozási okok miatt felfüggesztették, 2006 áprilisában viszont az építkezés újraindult, miután a román kormány és az amerikai *Bechtel* cég megállapodásra jutottak. [2010. november 13](#)-án megnyílt a Kolozsvárt elkerülő útszakasz [Gyalu](#) és [Aranyosgyéres](#) között, ami az [Észak-erdélyi autópálya](#) része, ez nagyban hozzájárul a város teherforgalomtól való mentesítéséhez.

Színházak és operák

A Román Nemzeti Színház és Román Opera

- Puck Bábszínház [\[1\]](#)
- [Állami Magyar Színház](#)
- [Állami Magyar Opera](#)
- [Lucian Blaga Nemzeti Színház](#)
- Román Opera

Múzeumok

[Állattani Múzeum](#)

- [Emil Isac](#) emlékmúzeum
- Gyógyszerésztörténeti Múzeum ([Mauksch–Hintz-ház](#))
- Néprajzi Múzeum ([Redut](#))
 - [Romulus Vuia Etnográfiai Park](#) (szabadtéri falumúzeum a [Hója](#) erdőben)
- [Szervátiusz Múzeum](#)
- Szépművészeti Múzeum ([Bánffy-palota](#))
- [Történelmi és Régészeti Múzeum](#)
- [Tűzoltó-múzeum](#)

Egyetemek

A Babeş-Bolyai Egyetem központi épülete

A Műszaki Egyetem Malom utcai épülete

A Sapientia EMTE rektori hivatala ([Bocskai-ház](#))

A Református Kollégium épülete (Ókollégium)

[Báthory István](#) életművéhez köthető az első erdélyi magyar egyetem alapítása. Báthory már 1579-ben [Antonio Possevino](#) atya segítségével kezdi megszervezni a [jezsuita rend Erdélybe](#) való telepítését. Báthory István 1581. május 12-én írta alá a Kolozsvári Jezsuita Akadémia alapítólevelét. Az akadémiai szintű kolozsvári egyetem – melyet Báthory-egyetemnek is szoktunk nevezni – létrejöttét tehát 1585-től lehet számítani. A kolozsvári egyetem megnyitását követően még több tudós érkezett Erdélybe Európa minden tájairól, akik 300 forint útiköltséget és további 50 forintot kaptak Báthory István lengyel királytól és erdélyi fejedelemtől. Amikor [Székely Mózes](#) fejedelem Kolozsvárra bevonult, a több éves elnyomás, gyilkolás és protestáns felekezetűek rendszeres üldözése miatt a város és környékének többségében unitárius magyarjai 1603. június 9-én felgyújtották az idegen elnyomást jelképező kolozsvári egyetemet és könyvtárat, s a jezsuita atyákat elkergették.

Állami egyetemek:

- [Babeş–Bolyai Tudományegyetem](#)
- [Műszaki Egyetem](#)
- [Iuliu Hatieganu Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem](#)
- [Agrártudományi és Állatorvosi Egyetem](#)
- [Művészeti és Design Egyetem](#)
- [Gheorghe Dima Zeneakadémia](#)

Magánegyetemek:

- [Protestáns Teológiai Intézet](#)
- [Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem](#)
- [Avram Iancu Egyetem](#)
- [Bogdan Vodă Egyetem](#)
- [Dimitrie Cantemir Keresztény Egyetem](#)

Legfontosabb középiskolák[szerkesztés]

- [Apáczai Csere János Elméleti Líceum](#)
- [Avram Iancu Elméleti Líceum](#)
- [Báthory István Elméleti Líceum](#)
- [Brassai Sámuel Elméleti Líceum](#)
- [Emil Racoviță Nemzeti Kollégium](#)
- [Emmánuel Baptista Líceum](#)
- [George Coşbuc Nemzeti Kollégium](#) (román és német tagozat)
- [George Barițiu Nemzeti Kollégium](#)
- [Gheorghe Şincai Elméleti Líceum](#)
- [Inocențiu Micu Görög Katolikus Teológiai Líceum](#)
- [János Zsigmond Unitárius Líceum](#)
- [Lucian Blaga Elméleti Líceum](#)
- [Maranatha Adventista Líceum](#)
- [Mihai Eminescu Elméleti Líceum](#) (román és olasz tagozat)
- [Nicolae Bălcescu Elméleti Líceum](#)
- [Octavian Stroia Balett és Színművészeti Líceum](#)
- [Onisifor Ghibu Líceum](#) (román és magyar tagozat)
- [Református Kollégium](#)
- [Római Katolikus Líceum](#)
- [Romul Ladea Képzőművészeti Líceum](#) (román és magyar tagozat)
- [Sigismund Toduță Zenelíceum](#) (román és magyar tagozat)
- [Tiberiu Popoviciu Informatikai Líceum](#)
- [Waldorf Líceum](#) (román és magyar tagozat)

Sajtó

[A régi városháza](#)

A példányszám alapján a legolvasottabb napilapok a *Făclia* és a *Ziua de Cluj*. Szintén itt jelennek meg a *Monitorul de Cluj* és a *Gazeta de Cluj* napilapok. A *Clujeanul* hetilap, amelyet a MediaPro cég ad ki, 2008-ban havi átlagban 6 - 8000 példányban jelent meg.^[43]

Legolvasottabb magyar nyelvű napilapok a [Szabadság](#)^[44] és a [Krónika](#).^[45]

A városban található a [Helikon](#)^[46] és a [Korunk](#)^[47] folyóirat szerkesztősége. Szintén Kolozsvárott székel a [Romániai Magyar Nyelvű Helyi és Regionális Lapkiadók Egyesülete](#),^[48] amely magába tömöríti a romániai magyar napilappiac mintegy 90%-át.

2004–2009 között itt volt az [Erdélyi Napló](#)^[49] című hetilap szerkesztősége.

Kolozsvár első teljes adásidőben magyar nyelven szóró rádióadója a *Paprika Rádió*.^[50] Az Euréka Egyesület indított és működtetett rádió 2006 november 23-án reggel hat órakor sugározta első adását. A tulajdonosok – kolozsvári magyar vállalkozók – az arculattervezéssel és a rádió beindításával Illés Márton magyarországi rádiós szakembert bízták meg.

Egyéb média- és sajtóorgánumok, hírportálok:

- [Kolozsvári Rádió](#)
- [Transindex](#)
- [Új magyar szó online](#)
- [Fő tér](#)
- [Kolozsvár Ma](#)
- [Erdélyi Gyopár](#)
- [Filmtett – Erdélyi Filmes Portál](#)

Sport

Az [U Cluj](#) régi stadionja

A legismertebb labdarúgócsapat az első osztályban játszó [CFR 1907 Kolozsvár](#), amely 2004–2005-ben az UEFA [Intertotó-kupa](#) döntőjében játszott, sőt a 2008–2009-es évadban felkerült az [UEFA-bajnokok ligája](#) főtáblájára, és olyan nagycsapatokkal játszott, mint pl. az AS Roma. Ugyancsak nagy ismertségnek örvend az egyetemi sportklub immár első osztályú csapata, az [FC Universitatea Cluj](#). Az *U Cluj* néven emlegetett egyetemi csapat a régebbi időkben sok sikert ért el: 1932-33-ban a román bajnokság második helyén végzett, 1964-65-ben a román kupagyőztes volt, ezt követően pedig eljutott az Európai Kupa nyolcaddöntőjébe.

Kolozsvári csapatok más sportágakban:

- rögbi: *Universitatea Cluj-Napoca*
- női kosárlabda: *Universitatea Cluj-Napoca*
- férfi kosárlabda: *U-Mobitelco BT Cluj-Napoca*
- női kézilabda: *U Jolidon Cluj-Napoca*
- férfi kézilabda: *U Cluj-Napoca*
- férfi vízilabda: *Politehnica Cluj-Napoca*

A város első olimpiai érmese dr. [Somodi István](#) volt, aki az [1908-as londoni olimpián](#) magasugrásban lett második. A hajdan népszerű KMSC (Kolozsvári Munkás Sport Club) atlétikában több kiválóságot nevelt ki: többek között tagja volt [Silai Ilona](#), az [1968-as mexikói olimpián](#) ezüstérmet szerzett középtávfutó.

Nevezetességek

[Fadrusz János szobra](#) [Mátyás királyról](#) a város főterén^[51]

A [sétatéri](#) kaszinó

A sétatéri korcsolyapavilon és kioszk

- [Kolozsmonostori apátság](#), más néven Kálvária-templom
- A [gótikus Szent Mihály-templom](#) Erdély egyik fő kultikus helye, számos nagy történelmi esemény helyszíne.
- [Mátyás király szülőháza](#)
- [Fadrusz János Mátyás király emlékműve](#) az egyik legszebb magyar lovasszobor.
- A gótikus stílusban épült [Farkas utcai református templom](#), előtte a Kolozsvári testvérek [Szent György lovasszobrának](#) másolata.
- Az 1774–1775 között épült [Bánffy-palota](#) az erdélyi barokk építészet egyik legjelentősebb műemléke, jelenleg Szépművészeti Múzeum.
- A [Házsongárdi temetőben](#) nyugszanak az erdélyi közélet és művészet nagyjai.
- A [piarista templom](#) őrzi a [Szűzanya](#) kegyképét.

- A középkori vár egyik bástyája, a [Szabók bástyája](#) ma is áll.
- A klasszikus stílusban épült alsóvárosi református templom, ismert nevén a „[kétágú templom](#)”
- A [Fellegvárról](#) szép kilátás nyílik az egész városra.
- A [Sétatér](#) a 19. század végén létesült park.
- A [botanikus kert](#) 14 hektárnyi területén több tízezer növény található.
- A [Kós Károly](#) által tervezett „[kakasos templom](#)” a nemzeti szecessziós stílus példája.
- A [Farkas utcai református templom](#) és [református kollégium](#)

Parkok

Kolozsvár sok parkkal rendelkezik, de mindközül a legnagyobb és legismertebb a „[Sétatér](#)” (román nevén *Parcul Central „Simion Bărnuțiu”*). A parkot az [1800-as években](#) nevezték át Sétatérre, addig Rákóczi-kert néven volt ismert. Mivel a park romos állapota nem volt tartható tovább, 2011 ősze és 2012 tavasza között felújították.^[52] A felújítás során 232 új padot, 31, a vízelvezető árkokat áthidaló hidacsát, valamint 176 új szemeteskukát helyeztek el.^[53] Ezenkívül felújították a kaszinót – amely ettől kezdve kulturális rendezvények otthona –, a sétányokat, és ápolták a növényzetet.

Híres emberek

[Bolyai János](#) szülőháza

Kolozsvárott születtek:

- [1443. február 23-án Mátyás](#) magyar király.
- [1510](#) körül [Dávid Ferenc](#) reformátor, az [unitárius egyház](#) megalapítója.
- [1557. január 1-jén Bocskai István](#) erdélyi fejedelem.
- [1570-ben Szamosközy István](#) (latinosan *Zamosius*) történetíró.
- [1674](#) körül [Ibrahim Müteferrika](#) oszmán nyomdász, az első török nyomda magyar származású megalapítója
- [1802. december 15-én Bolyai János](#) matematikus.
- [1835. május 8-án Székely Bertalan](#) festőművész.

- [1873. december 29-én](#) gr. [Bánffy Miklós](#) politikus, író, grafikus, külügyminiszter, az [Erdélyi Helikon](#) főszerkesztője,
- [1886. május 17-én](#) [Emil Isac](#) költő.
- [1903. július 4-én](#) [Szervátiusz Jenő](#) szobrászművész.
- [1913. július 29-én](#) [Szőkefalvi-Nagy Béla](#) matematikus.
- [1937. május 9-én](#) [Ionel Haiduc](#) vegyész, a Román Akadémia elnöke.

Testvérvárosai

• Beér-Seva, Izrael	• Korça, Albánia	• São Paulo, Brazília
• Cervia, Olaszország	• Köln, Németország	• Suwon, Dél-Korea
• Chacao-Caracas, Venezuela	• Makati, Fülöp-szigetek	• Vichy, Franciaország
• Columbia, Dél-Karolina, USA	• Nantes, Franciaország	• Pécs, Magyarország
• Csengcsou, Kína	• Rockford, Illinois, US	• Zágráb, Horvátország
• Dijon, Franciaország	• A	

Forrás:

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Kolozsv%C3%A1r>